

Pedagogisch beleidsplan BSO 2022

Versie 22.8.2022

Avonturis Roosendaal
Democratisch onderwijs

Waar leren een avontuur is!

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	4
Pedagogische visie op basis van vier doelen	5
Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid.....	5
Bemiddelingskring.....	6
Coachen en mentorschap	6
Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie	7
Rijk aanbod.....	7
Moties indienen	7
Zelfstandigheid in de maatschappij	8
Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie	8
Overdragen van waarden en normen.....	9
Observatie en leerlingvolgsysteem Spectrovita	9
Hoe ziet een BSO-ochtend en -middag eruit?	10
Ochtend.....	10
Middag	11
De driehoek kinderen – begeleiders – ouders	11
Basisgroep.....	11
Samenstelling van de groep.....	11
Opendeurenbeleid	12
Op pad.....	12
Jonge kinderen	12
Wennen.....	13
Programma	13
Begeleiders.....	13
Vaste begeleiders.....	13
Afwijking beroepskracht-kindratio	14
Vakdocenten, stagiaires en vrijwilligers.....	14
Ouders.....	14
De Ouderkring.....	14
Oudergesprekken.....	15
Kwaliteit	15
Certificaten voor meer zelfstandigheid en vrijheid	15

Open Terrein Certificaat	16
Gebruik apparaten met mogelijke risico's	16
Brandveiligheid	16
Kinder-EHBO	17
Kwaliteitsregels	17
Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag	17
Hulp aan ouders in zorgtrajecten	18
Praktisch	18
Openingstijden en sluitingsdagen IKC Avonturis	18
Tarieven	18
47-weeken pakket vanaf vier jaar (fulltime)	18
47-weeken pakket tot vijf jaar (parttime)	19
Afname extra dagdelen	19
Achterwachtregeling	19
Locatie	19
Klachten	19
Voeding	20
Voedingsbeleid	20
Voeding	20
Voedingsritme	20
Traktaties	21
Gedeelde verantwoordelijkheid	21

Inleiding

BSO Avonturis Roosendaal is een democratische BSO in de regio West-Brabant. BSO Avonturis is verbonden aan democratische basisschool Avonturis Roosendaal. Samen vormen ze Avonturis Democratisch Kindcentrum. De BSO-activiteiten vinden plaats binnen dezelfde ruimte als de school. 'Avontuur' wordt gedefinieerd als 'een spannende, onverwachte gebeurtenis' of 'een onderneming waarbij de uitkomst niet bij voorbaat vaststaat'. Dat is precies hoe wij op Avonturis het ontwikkelproces van een kind zien: samen gaan we op avontuur en ontdekken we allerlei dingen.

In het beleidsplan omschrijven we onze visie die het pedagogisch handelen in praktijk aanstuurt. Het doel hiervan is om niet alleen de kwaliteit inzichtelijk te maken, maar tevens een indruk te geven van de visie en ideeën van BSO Avonturis over het werken met kinderen. Om het pedagogisch beleidsplan goed te begrijpen, is het belangrijk kennis te hebben van het democratisch onderwijs. In de volgende paragraaf gaan we hier verder op in.

Op Avonturis zien wij leren en ontwikkelen als onlosmakend onderdeel van het leven. Leren = leven. Een kind ontwikkelt altijd en overal. De intrinsieke motivatie van een individu, de wil om de wereld om je heen te ontdekken en te begrijpen, stuurt dat voortdurende proces. In ons kindcentrum proberen we die wereld binnen te halen, maar ook deel uit te maken van de wereld om ons heen. De begeleiders¹ dragen zorg voor een rijke en gevarieerde omgeving, zodat kinderen vanuit hun intrinsieke motivatie verder kunnen ontwikkelen. In verband met de doorgaande lijn verzorgen de begeleiders van de school zoveel mogelijk ook de buitenschoolse activiteiten.

Democratisch onderwijs is gebaseerd op twee principes: leren is een proces dat geïnitieerd en gestuurd wordt door het kind zelf en kinderen zijn gelijkwaardig aan de volwassenen als het gaat om alle beslissingen aangaande de dagelijkse gang van zaken op en rond het kindcentrum. Het eerste principe wil zeggen dat kinderen op ons IKC leren vanuit hun intrinsieke motivatie. Er bestaat dus geen vast programma, maar we maken gebruik van een inspirerend aanbod.

Het tweede principe houdt in dat de organisatiestructuur van Avonturis zo is vormgegeven, dat er ruimte, tijd en middelen zijn om kinderen mee te laten beslissen over zaken zoals het aanbod, regels en afspraken. We zien de school als minimaatschappij waar het ieders verantwoordelijkheid is om fijn met elkaar samen te leven.

Ieder kind is uniek en leert op zijn² eigen tempo en manier. Daarom kiezen wij ervoor om op onze school geen vaste klassen te vormen. Er kunnen groepjes ontstaan van kinderen die zich nieuwe kennis of een nieuwe vaardigheid eigen willen maken, of er wordt vanuit de begeleiders een meer gestuurde activiteit aangeboden aan een groepje kinderen, maar leeftijd is hierbij lang niet altijd de enige reden waarom kinderen samenwerken. Interesse en vaardigheidsniveau spelen ook een belangrijke rol. Binnen onze school proberen wij een omgeving te creëren waar kinderen zich veilig kunnen voelen, hun passies en talenten kunnen ontdekken en deze verder kunnen ontwikkelen. Kinderen houden zich bezig met

¹ Onder begeleiders worden gediplomeerde en/of bevoegde pedagogische medewerkers verstaan.

² Waar 'hij' staat of de mannelijke vorm is gebruikt, kan ook 'zij' of de vrouwelijke vorm worden gelezen.

dingen waar ze aan toe zijn en waarin ze werkelijk interesse hebben. Hierdoor leren ze snel en effectief. Naast de basisvaardigheden zoals rekenen, schrijven en lezen, maken we ook ruimte voor cultuur, dans, muziek, techniek, vrij spel en sport.

Gelijkwaardigheid en respect zijn belangrijke uitgangspunten op ons IKC. Daarom werken we op een sociocratische manier. Dit is een bijzondere vorm van een democratie. In een sociocratie worden beslissingen genomen met consent van alle betrokkenen. Dat wil zeggen dat besluiten genomen worden zonder dat er nog zwaarwegende, beargumenteerde bezwaren van kringleden op tafel liggen. Iedereen moet *consent* kunnen zijn met de beslissing die genomen wordt. Het kan nog steeds zijn dat je het er niet (helemaal) mee eens bent, maar omdat je geen zwaarwegend, beargumenteerd bezwaar meer hebt, kun je toch akkoord gaan.

De ervaring van organisaties die met dit model werken, is dat het nemen van een besluit soms iets langer duurt, maar dat er vervolgens een gedragen besluit ligt dat iedereen wil uitvoeren. Daarmee wordt de uiteindelijke uitvoering juist efficiënter en hoeft er minder vaak teruggekomen worden op genomen besluiten, omdat heel helder is geworden hoe en waarom dit besluit genomen is.

Pedagogische visie op basis van vier doelen

Voor de pedagogische onderbouwing van de Wet kinderopvang en de bijbehorende toelichting, staan hier de vier basisdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De vier basisdoelen zijn:

1. Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid;
2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie;
3. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie;
4. Overdracht van waarden en normen;

Deze basisdoelen zijn eenvoudig te vertalen naar de volgende toetsvragen:

- Heeft een kind het naar zijn zin?
- Heeft een kind iets geleerd dat zinvol is voor hem?
- Heeft een kind met andere kinderen gespeeld?
- Heeft een kind geleerd om op een sociale en respectvolle wijze met anderen om te gaan?

We bespreken de vier basisdoelen afzonderlijk, maar vanzelfsprekend kunnen deze eigenlijk niet los van elkaar gezien worden. Ze zijn met elkaar verbonden en er zijn verschillende dwarsverbanden te zien.

Het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid

Het is belangrijk dat kinderen zich binnen ons kindcentrum veilig voelen. Dit is een voorwaarde om vanuit nieuwsgierigheid de wereld te ontdekken. Deze veiligheid proberen we te creëren op verschillende manieren. Zo gebruikt de BSO een aantal dezelfde ruimtes

als de school. Dit is bekend en vertrouwd voor de kinderen. Daarnaast werken we met een aantal vaste begeleiders zodat de kinderen te maken hebben met vertrouwde gezichten. Op school en tijdens de BSO gelden dezelfde regels en afspraken.

Om emotionele veiligheid te bewerkstelligen, proberen we een veilige, geborgen basis te bieden, ook als bepaalde vaardigheden nog niet lukken. We doen dit door kinderen oprechte aandacht te geven, onder andere door een actieve luisterhouding, het maken van oogcontact, het tonen van waardering, het bieden van duidelijkheid en structuur en het zorgen voor een goede sfeer. We zijn beschikbaar als ze 'hun verhaal' kwijt willen. We geven hen de ruimte om stoom af te blazen of juist tot rust te komen.

Dit is ook noodzakelijk om een van onze pedagogische uitgangspunten tot uiting te brengen: gelijkwaardigheid. Echte gelijkwaardigheid, niet alleen tussen kinderen onderling, maar ook tussen kinderen en volwassenen kan pas echt ontstaan als kinderen zich echt veilig voelen. Daarom besteden we hier veel tijd aan.

Bemiddelingskring

Soms kan het voorkomen dat een kind zich niet veilig voelt. Dat kan door al dan niet bewust toedoen van een ander kind of een volwassene. Als de situatie niet op dat moment opgelost kan worden, kan een kind de situatie inbrengen in de bemiddelingskring. Deze kring kan dagelijks bij elkaar komen en biedt een mogelijkheid om conflicten op te lossen.

De belangrijkste uitgangspunten die we hierbij hanteren:

- Gelijkwaardigheid tussen volwassene en kind;
- Luisteren zonder een oordeel te koppelen aan wat je hoort;
- Steeds zoeken naar verbinding.

De mogelijkheid tot het bijeenroepen van deze kring draagt bij aan de emotionele veiligheid van kinderen.

Coachen en mentorschap

Kinderen in ons kindcentrum worden kinderen gevolgd met het kindvolgsysteem 'Spectrovita'. Ieder kind heeft een eigen coach of mentor³. Elke zes tot acht weken vindt een mentorgesprek plaats waarin gepeild wordt naar o.a. het welbevinden.

Het hebben van een coach draagt bij aan de emotionele ontwikkeling, maar ook aan het ontwikkelen van de persoonlijke competentie. Een gesprek verloopt volgens onderstaande structuur:

- Hoe voel je je?
- Hoe gaat het met de doelen die je jezelf gesteld hebt?

³ De woorden 'coach' en 'mentor' worden in dit document door elkaar heen gebruikt. Dit komt door de verschillende benamingen vanuit de school- en BSO kaders. Er wordt dezelfde persoon mee bedoeld: degene die gedurende (minimaal) een jaar een vertrouwensrelatie aangaat met het kind, het op een coachende manier begeleidt en de gesprekken voert met de ouders over de ontwikkeling van het kind.

- Afhankelijk van wat bij het kind speelt, kunnen volgende zaken aan bod komen:
 - Opstellen van (nieuwe) doelen;
 - Praktische uitwerking van deze doelen;
 - Spreken over gedrag;
 - Spreken over sociale interactie;
 - Etc.
- Wil je nog iets kwijt?

Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competentie

Rijk aanbod

Het is belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen om te ontspannen. We kiezen ervoor om ontspannende, maar toch inspirerende activiteiten aan te bieden die de nieuwsgierigheid van kinderen prikkelen. Materialen en activiteiten worden leeftijdsadequaat aangeboden en over de verschillende ontwikkelingsgebieden verspreid zodat kinderen breed kunnen ontwikkelen. Te denken valt aan o.a. buitenspeelmateriaal t.b.v. de motorische ontwikkeling en voldoende knutselspullen t.b.v. de creatieve ontwikkeling. Kinderen kiezen, volgens de visie van het kindcentrum, vanuit hun intrinsieke motivatie aan welke activiteiten ze willen deelnemen of met welke materialen ze willen spelen en werken.

Moties indienen

Bovendien hebben kinderen op ons kindcentrum de mogelijkheid om mee te bepalen welke activiteiten er gedaan worden of welk materiaal wordt aangeschaft. De kinderen kunnen een motie indienen met een idee. Met elkaar wordt dan besproken of de motie aangenomen wordt. Dit gebeurt volgens de consentmethode. Consent zijn betekent niet dat je het er volledig mee eens bent, maar wel dat je geen zwaarwegende bezwaren meer hebt en daardoor akkoord kunt gaan. Als een motie met consent wordt aangenomen, is er dus sprake van een gedragen besluit.

Het werken met deze moties draagt bij aan de ontwikkeling van de persoonlijke competentie van een kind, omdat een kind gestimuleerd wordt om zelf na te denken over wat hij wil ondernemen.

Op deze manier wordt het aanbod van ons IKC uitgebreid en nog meer passend gemaakt bij de doelgroep. Zo zou het kunnen voorkomen dat kinderen besluiten dat ze graag een gitaarworkshop willen of dat ze graag om de week yoga willen doen. Zo'n idee wordt dan ingediend als motie en vervolgens besproken in de schoolkring. Als met elkaar besloten is dat we dit gaan doen, rekening houdend met het budget, dan zorgen we ervoor dat dit mogelijk gemaakt wordt. Op deze manier zorgen we ervoor dat kinderen hun passies en talenten kunnen ontdekken en zich op een fijne manier kunnen ontspannen.

Zelfstandigheid in de maatschappij

De situatie op het IKC heeft ontzettend veel overeenkomsten met het dagelijks leven: een groep van verschillende mensen van verschillende leeftijden, met verschillende interesses en binnen een ingerichte omgeving. In de maatschappij mag je ook zelf keuzes maken en zijn er consequenties verbonden aan de keuzes die je maakt.

Het IKC staat niet buiten de maatschappij, maar is er onderdeel van. Wij halen de maatschappij niet alleen binnen het IKC, maar hebben ook meer mogelijkheden om de maatschappij in te gaan. Op deze manier bieden we een stimulerende omgeving om kinderen te helpen voorzien in hun drang naar exploratie en verwondering.

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en willen de wereld om hen heen ontdekken en begrijpen. Het ene kind kan beter risico's inschatten en ermee omgaan dan het andere. We trachten dan ook een manier te bedenken om met deze verschillen tussen kinderen om te gaan. Hiertoe gebruiken we certificaten die kinderen kunnen behalen om meer zelfstandigheid te verwerven. Deze manier van werken wordt verder in dit document en in het beleidsplan Veiligheid & Gezondheid uitgelegd.

Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competentie

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling zo optimaal mogelijk te ontwikkelen, zorgen we voor emotionele veiligheid. Een kind moet zich fijn en veilig voelen, zodat hij zichzelf kan zijn. Pas dan kan gewerkt worden aan sociale competenties.

De samenstelling van de verticale groep biedt kansen om de persoonlijke competentie te ontwikkelen. Doordat iedereen potentieel met iedereen kan samenwerken, krijgen kinderen voldoende kansen om allerlei sociale vaardigheden te verwerven.

Een kind leert onderhandelen, samenwerken, conflicten oplossen, helpen en beschermen, maar ook een ander voor zichzelf opkomen en leiding geven. Leeftijdsverschillen tussen kinderen bieden daarbij de mogelijkheid tot het experimenteren met sociale rollen en vaardigheden. Geaccepteerd worden door anderen, imitatie van anderen en identificatie met anderen speelt een cruciale rol voor zowel de sociale als persoonlijke ontwikkeling.

De begeleiders zorgen ervoor dat sociaal contact met alle kinderen bevorderd wordt. Er is aandacht voor alle kinderen. Het werken met de consentmethode zorgt ervoor dat ook rustige, introverte en stille kinderen de kans krijgen bij te dragen.

Sociale vaardigheden die o.a. aan bod komen zijn:

- op je beurt wachten;
- naar anderen luisteren;
- respect hebben voor elkaar;
- je bewust zijn van de verschillen tussen mensen, zonder oordeel;

- samen spelen en samenwerken;
- rekening houden met elkaar;
- elkaar helpen;
- omgaan met teleurstellingen;
- fouten durven maken;
- emoties durven tonen;
- vertrouwen hebben in eigen vaardigheden en competenties.

Deze vaardigheden proberen we voor te leven en door in gesprek te gaan met de kinderen, trachten we het bewustzijn en de ontwikkeling hieromtrent te bevorderen.

Overdragen van waarden en normen

Er zijn veel (ongeschreven) regels in de maatschappij, zo ook binnen Avonturis. Kinderen mogen niet slaan, spugen, een ander pijn doen, je moet op je beurt wachten, eerlijk zijn, je inleven in een ander en zo verder. Door een rijke en waardevolle omgeving aan te bieden, kunnen we deze regels meegegeven en toepassen. Spelenderwijs krijgen kinderen de cultuur van de groep mee. Tijdens het eten leren de kinderen dat ze samen verantwoordelijk zijn voor het dekken van de tafel en het schoonmaken van het lokaal na afloop. De groepen laten kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in de samenleving. De begeleiders leggen duidelijk en geduldig uit waarom iets niet mag en hoe het dan wel moet. Een kind moet ook fouten mogen maken, dan komt het tenminste tot een eigen waardeoordeel.

De socialisatie door overdracht van waarden en normen geven wij vorm met burgerschap en sociale integratie. Sociale integratie leer je in de maatschappij zelf. Hoewel een BSO-gemeenschap min of meer een afspiegeling is van de maatschappij, biedt deze gemeenschap niet altijd optimaal kansen om burgerschap vorm te geven. De maatschappij zelf is hiervoor een betere plek. Het IKC houdt dus niet op bij het hek. Wij proberen zowel de wereld buiten het IKC “binnen te halen” als “de wereld buiten het IKC” te benutten. Wij willen nadrukkelijk onderdeel zijn van de gemeente waartoe wij behoren. Avonturis is gevestigd in Roosendaal en we willen als kindcentrum ook daadwerkelijk deel uitmaken van de samenleving en maatschappij in Roosendaal. We willen de kinderen meenemen op ontdekkingsstocht in de maatschappij, maar ook mee geven dat je een waardevol deel bent van de samenleving.

Observatie en leerlingvolgsysteem Spectrovita

Avonturis volgt de ontwikkeling van de kinderen over alle ontwikkelingsgebieden. Dat doen we op verschillende manieren.

Enerzijds is het de taak van de begeleider om de kinderen te observeren door de dag heen. Door middel van reflectiegesprekken wordt hetgeen de begeleider gezien heeft, besproken met het kind. In deze reflectiegesprekken kunnen ook plannen gemaakt worden voor activiteiten die het kind wil ondernemen.

Anderzijds gebruiken we het kindvolgsysteem 'Spectrovita'. Dit kindvolgsysteem is ontwikkeld voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en basisscholen die kindvolgend werken. In dit systeem wordt de ontwikkeling van een kind inzichtelijk. De mentor van het kind houdt de ontwikkeling bij door aan te vinken wat een kind al kan en waar zijn interesse naar uitgaat. Op die manier worden de talenten en passies van een kind zichtbaar.

Op basis van observaties kan de mentor bijhouden hoe de interesse van een kind verdeeld is over de verschillende vakgebieden. Zo wordt ook inzichtelijk of kinderen zich voornamelijk bezighouden met hun talenten of met de dingen die ze moeilijk vinden.

Spectrovita leent zich dus uitstekend om vanuit observaties iets te zeggen over de ontwikkeling van het kind. Deze zijn veelal te vinden in de dagverslagen die begeleiders bijhouden. Daarnaast kunnen ook foto's en andere media-bestanden toegevoegd worden om de observaties rijker te maken. Dit levert voldoende informatie op om de ontwikkeling van een kind in kaart te brengen.

Kinderen worden niet alleen gevolgd door de mentor, maar ook door zichzelf en de ouders⁴. Spectrovita heeft namelijk ook een kindgedeelte, waar het kind eventueel foto's of verslagen van activiteiten kan toevoegen. Ouders kunnen op hun beurt gebeurtenissen van thuis delen. Op deze manier krijgen we een rijk en gefundeerd beeld van de ontwikkeling die de kinderen doormaken. Er ontstaat een portfolio van belangrijke, leuke en interessante ervaringen doorheen de basisschoolperiode.

Minimaal twee keer per jaar voeren we een diepgaand gesprek met ouders, kind en begeleiders om te kijken hoe het gaat. Wij noemen dit een driehoeksgesprek. Hierin komt het welbevinden uitgebreid aan bod, net als de interessegebieden en de wensen van het kind.

Hoe ziet een BSO-ochtend en -middag eruit?

Ochtend

Vanaf 7.45 uur kunnen kinderen binnenkomen. Op de aftekenlijst geven ze zelf aan hoe laat ze binnengekomen zijn. In de groepsruimte is de pedagogisch medewerker aanwezig die het kind begroet en een kort gesprek voert met ouders en kind.

Ondertussen kiezen kinderen zelf wat ze willen doen. Waar de één met bouwen begint, begint een ander op de laptop om een tekening te zoeken die hij wil inkleuren. Daarnaast is er ruimte om de dag rustig te beginnen met een boekje of een spelletje. Om 9.00 uur stopt de voorschoolse opvang en gaat deze naadloos over in de inloop van de school. Kinderen kunnen dus nog verder doen waar ze mee bezig waren.

⁴ Overal waar ouder(s) staat dient men ouder(s)/verzorger(s) te lezen.

Middag

Om 14.30 uur eindigen de lessen van de school. Vanaf nu kunnen de kinderen opgehaald worden in het lokaal of ze blijven spelen op de BSO. In de groepsruimte is de pedagogisch medewerker weer aanwezig die samen met de kinderen die dat willen een tussendoortje gaat voorbereiden. Dit kan een monkey-platter zijn, een stuk fruit of een ander tussendoortje dat door de kinderen klaargemaakt wordt.

Dit tussendoortje wordt klaargezet. Kinderen kunnen aan tafel komen zitten om wat te eten en te drinken, maar kunnen dit ook tijdens hun activiteit doen. Wat op tafel staat, is vrij te pakken voor iedereen. De medewerkers letten erop dat iedereen wat eet en drinkt.

Verder kunnen de kinderen ook nu zelf kiezen wat ze willen doen. Soms wordt er een activiteit aangeboden waarvoor de kinderen een motie hadden ingediend, maar soms is het een activiteit die geïnitieerd is door de begeleiders om de kinderen te inspireren. En soms wordt er geen actieve activiteit aangeboden, maar komt een middag geheel uit de kinderen zelf. Het inspirerende materiaal dat aanwezig is, zorgt ervoor dat kinderen zich heerlijk kunnen bezighouden! Geplande activiteiten worden weergegeven op het bord zodat kinderen weten wanneer er wat aangeboden wordt.

Als een kind een Open Terrein Certificaat heeft mag hij er ook voor kiezen om zelf buiten te spelen. Hij kan dan bijvoorbeeld buiten het hek gaan spelen bij de bomen of een van de bekende speeltuintjes in de buurt. Heeft hij nog geen certificaat dan is er altijd de mogelijkheid om met een volwassene buiten te gaan spelen of kan een kind uiteraard buitenspelen op het afgesloten terrein rondom het gebouw.

Als ouders hun kind komen ophalen, ruimt het kind op waar hij mee bezig was of legt het netjes klaar voor de volgende dag. Opnieuw wordt de tijd genoteerd.

Om 17.00 uur sluit de buitenschoolse opvang.

De driehoek kinderen – begeleiders – ouders

De driehoek kinderen, begeleiders en ouders is van groot belang op ons kindcentrum. Deze drie partijen dragen zorg voor de ontwikkeling en het welbevinden van de kinderen.

Basisgroep

Samenstelling van de groep

Alle kinderen zitten tijdens BSO-tijd bij elkaar in één groep. Deze groep voldoet aan de richtlijnen om kinderen op te vangen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. In de ruimte waarvan we nu gebruik maken worden maximaal 22 kinderen opgevangen. Vanzelfsprekend wordt er uitgegaan van de Beroepskracht Kind Ratio om het maximum aantal kinderen te bepalen. De kinderen maken deel uit van een heterogene groep, waardoor een interessante leeftijdsmix ontstaat. Zowel voor oudere als jongere kinderen is dit heel waardevol. De oudere kinderen

krijgen de kans om bijvoorbeeld hun vaardigheden op het gebied van omgang met en zorg voor jonge(re) kinderen te oefenen. Jonge kinderen kunnen door de omgang met oudere kinderen bijvoorbeeld deelnemen aan spelletjes of activiteiten die ze nog niet zelfstandig zouden kunnen uitvoeren, maar die wel heel leuk en leerzaam zijn. De leeftijdsmix zorgt voor een minimaatschappij waarin de kinderen op basis van een natuurlijk geheel aan processen leren van en met elkaar. Op Avonturis ondernemen kinderen activiteiten op basis van hun interesse. Leeftijd speelt minder een rol, waardoor er ook minder competitie is tussen de kinderen. Het gaat niet om wie ergens beter in is dan de ander. Het gaat erom dat iedereen verschillende interesses en talenten heeft en deze ten opzichte van zichzelf wil ontwikkelen.

Opendeurenbeleid

De kinderen bevinden zich voornamelijk in de groepsruimte die gehuurd wordt in het gebouw “De Spinel” van Scouting Prinses Irene.

Afhankelijk van bepaalde verworven vrijheden, mogen kinderen ook zelfstandig het terrein verlaten. Deze vrijheden worden in de vorm van certificaten vastgelegd. De verantwoordelijkheid over de kinderen blijft altijd bij Avonturis en daarom kan er ook besloten worden dat er op een bepaald moment geen gebruik kan worden gemaakt van verworven vrijheden als de veiligheid in het geding is. Het werken met certificaten wordt verder geconcretiseerd in het Beleidsplan voor veiligheid en gezondheid.

Op pad

Als buitenschoolse opvang vinden we het belangrijk om niet binnen de vier muren van ons lokaal te blijven. De wereld om ons heen is mooi en uitdagend om te ontdekken. Uitjes kunnen, zoals onze visie voorschrijft, geïnitieerd worden door kinderen. Soms komt het voorstel ook vanuit een pedagogisch medewerker. Te denken valt aan een bezoekje aan de bieb, een speeltuin of het bos. We proberen ervoor te zorgen dat kinderen de keuze hebben om mee te gaan met zo’n uitje of om op de groep te blijven. De BKR wordt altijd gerespecteerd. We vragen ouders bij het intakegesprek schriftelijk om toestemming voor uitjes in het algemeen. Op pad gaan met een groep kinderen, brengt risico’s met zich mee. In het Beleidsplan voor veiligheid en gezondheid is een protocol opgenomen (V.3 Buiten) dat dieper ingaat op de afspraken die we maken als we met kinderen op pad gaan.

Jonge kinderen

Jonge kinderen kunnen niet in alle gevallen gebruik maken van dezelfde vrijheden zoals die hierboven worden beschreven. In driehoeksgesprekken met de leerling en de ouders worden afspraken gemaakt over de zelfstandigheid van het kind. De eindverantwoordelijkheid ligt bij Avonturis.

Verder hebben jonge kinderen een speciale plek in ons kindcentrum. Het is belangrijk dat ze zich snel thuis en veilig voelen. Daarom houden we deze groep kinderen extra in de gaten en nemen we ze mee op sleeptouw als dat nodig is.

Wennen

Om kinderen vanaf 4 jaar te laten wennen op onze buitenschoolse opvang, hanteren we een proefperiode. In deze periode wordt samen met ouders bekeken welke tijdstippen een kind kan komen wennen. De pedagogisch medewerkers hebben speciale aandacht voor deze instroomkinderen, zodat ze makkelijker opgenomen worden in de groep.

Het instromen van een nieuw kind gebeurt altijd in overleg met de ouders. Samen met hen proberen we te kijken wat voor dit specifieke kind een fijne manier van instromen is. De emotionele veiligheid van het kind staat voorop.

Programma

Ons aanbod is altijd samengesteld in overleg met de kinderen. Alle activiteiten worden opgeschreven op het planbord. Op de BSO worden soms ook inspirerende en uitdagende workshops georganiseerd. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld een yogales of een knutselmiddag. Kinderen zijn altijd vrij om te kiezen of ze hieraan mee willen doen. Het zou ook kunnen dat ze liever verder gaan met een activiteit die ze zelf gekozen hebben.

Begeleiders

De medewerkers van de school en BSO dragen, samen met de kinderen, zorg voor een fysiek en emotioneel veilige, gestructureerde, liefdevolle en inspirerende omgeving waarbinnen iedereen zich fijn kan voelen. Ze faciliteren en begeleiden kinderen, ze gaan samen met de kinderen op zoek naar antwoorden op de vragen die ontstaan, geven liefdevolle ondersteuning en volgen de individuele ontwikkeling van kinderen.

Elke begeleider heeft een voorbeeldrol in de groep. Voorleven is voor ons dé manier om waarden, normen en attitudes over te dragen. We vinden het belangrijk dat een begeleider dat wat hij doet met passie doet. Op deze manier wordt enthousiasme voor het volgen van je eigen passie overgedragen op de kinderen. Ook gedrag wordt voorgeleefd: we laten zien in de omgang met kinderen en elkaar hoe we op een prettige manier met elkaar omgaan.

Vaste begeleiders

De vaste begeleiders op Avonturis hebben een onderwijsbevoegdheid voor het primair onderwijs of een andere opleiding die de kwalificatie pedagogisch medewerker heeft, een passie voor vernieuwend onderwijs en de wil zich te blijven ontwikkelen om zo onze startende school en kindcentrum mee vorm te geven. Ze voldoen dus aan de opleidingseis die gesteld wordt binnen de Wet Kinderopvang.

Tijdens de openingsuren van de BSO is er altijd minstens één begeleider aanwezig met een geldig EHBO-certificaat bij kinderen, maar we streven ernaar dat al onze medewerkers een geldig kinder EHBO-certificaat hebben.

Afwijking beroepskracht-kindratio

Voor de inzet van onze begeleiders maken wij gebruik van de geldende BKR (beroepskracht-kindratio). Als de groep uit meer dan tien kinderen bestaat. Vanaf dat moment maakt Avonturis dagelijks van 8.30 uur tot 9.00 uur gebruik van deze regeling waarbij afgeweken mag worden van de beroepskracht-kindratio.

Vakdocenten, stagiaires en vrijwilligers

Naast de vaste begeleiders, nodigt Avonturis ook regelmatig vakdocenten uit. Dit zijn mensen met een passie of expertise op een bepaald vakgebied. Je kunt hier bijvoorbeeld denken aan koken, muziek, programmeren of kunst. Ouders kunnen hierin ook een rol spelen.

Avonturis Democratisch Kindcentrum vindt het belangrijk om met stagiaires te werken. We zijn een erkend leerbedrijf bij SBB, dus kunnen we stagiaires begeleiden. Enerzijds komen zij zo in contact met ons vernieuwend concept en anderzijds kunnen ze hun beroepsvaardigheden onder onze supervisie ontwikkelen. Stagiaires worden boventallig ingezet, als extra ondersteuning. Stagiaires dragen nooit de eindverantwoordelijkheid voor een groep kinderen.

De stagiaires blijven gedurende de hele stageperiode in een leersituatie. Dit betekent dat de stagiaire niet de eindverantwoordelijkheid mag dragen voor een groep kinderen en dat er naast de stagiaire altijd een beroepskracht aanwezig is. Wanneer de stagiaire zich goed ontwikkelt, kan hij, in het kader van zijn leerproces, de verantwoordelijkheid krijgen over een groepje kinderen. Dit gebeurt in overleg met de praktijkopleider en onder begeleiding en verantwoordelijkheid van de stagebegeleider.

Voor een actueel overzicht van begeleiders en vakdocenten verbonden aan de school, verwijzen we naar de [website](#).

Ouders

Op Avonturis dragen de ouders mee de school en BSO. Het is dan ook van uiterst belang dat ouders de visie van de school onderschrijven. We verwachten dat ouders zich verdiepen in de werking en de visie van de school en BSO door bijvoorbeeld de schoolgids en het pedagogisch beleidsplan grondig door te nemen.

De Ouderkring

Alle ouders zijn automatisch lid van de Ouderkring. De Ouderkring wordt door ouders (eventueel met hulp van de Topkring) geïnitieerd en vormgegeven. Deze komt ongeveer eens per acht weken bij elkaar. Aanwezigheid is vrijblijvend, maar afspraken die daar gemaakt worden binnen de bevoegdheid van de kring zijn bindend. Samen met andere

ouders wordt deze kring vormgegeven. Samen zetten ze projecten op, helpen ze stafleden waar nodig en gewenst en bespreken ze wat eventueel anders kan in de school. Daarnaast ondersteunen ze de Topkring en de Stafkring, delen ervaringen en treden op als ambassadeur van de school. Ze verzorgen bovendien de formele medezeggenschap en geven hun goedkeuring over de begroting en het financieel jaarverslag. De Ouderkring fungeert ook als oudercommissie van de BSO. Een afgevaardigde van de Ouderkring zit in de Topkring.

Oudergesprekken

Ouders zijn, naast de kinderen zelf, een informatiebron voor de begeleiders. Ouders kennen hun eigen kind immers het beste. Daarnaast observeren de mentoren de kinderen op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Om deze informatie met elkaar te delen en af te stemmen is een intensief contact nodig. Minimaal 2 keer per jaar vindt er een driehoeksgesprek plaats met ouders, kind en begeleiders, waarbij de bevindingen met elkaar besproken worden.

Daarnaast is er de mogelijkheid om bij het wegbrengen of ophalen van je kind, even de dagelijkse dingen te bespreken met een begeleider. Als de zorgen groter zijn dan wat in een kort informeel gesprek kan besproken worden, kan een tussentijdse afspraak gemaakt worden.

Kwaliteit

De visie zoals die in de voorgaande hoofdstukken omschreven is, heeft de Topkring uitgeschreven en uitgedacht. Ons kindcentrum gaat uit van gelijkwaardigheid tussen alle betrokken partijen. Om ervoor te zorgen dat de visie meer wordt dan een 'papieren document' bespreken we deze op regelmatige basis en evalueren we tevens hoe bepaalde zaken lopen. Zowel ouders, begeleiders als kinderen worden hierin betrokken.

Het is belangrijk dat zo veel mogelijk voorkomen wordt dat een kind fysiek schade kan ondervinden. Hiervoor dienen potentiële risicofactoren erkend te worden. De visie van het Avonturis Democratisch Kindcentrum staat voor het kunnen ontdekken. We bieden een avontuurlijke omgeving waar kinderen binnen en buiten kunnen spelen en waar ze bijvoorbeeld in bomen kunnen klimmen en met gereedschap kunnen werken. Om de risico's die hieraan verbonden zijn te beperken, hebben we hierover afspraken gemaakt (zie ook het beleidsplan Veiligheid & Gezondheid). Deze afspraken evalueren we op regelmatige basis met het team, de kinderen en de ouders. Waar nodig worden aanpassingen gedaan.

Certificaten voor meer zelfstandigheid en vrijheid

In ons kindcentrum gelden verschillende vrijheden. Als kinderen hebben aangetoond dat ze kunnen omgaan met een bepaalde verantwoordelijkheid of ze hebben laten zien dat ze kunnen vertrouwen op hun eigen beoordelingsvermogen, krijgen ze de kans meer zelfstandig te doen. Om deze vrijheden aan te geven, kunnen kinderen certificaten halen.

De Stafkring van Avonturis Roosendaal bepaalt welke vrijheden een certificaat vragen en aan welke voorwaarden voldaan moet worden om een certificaat te kunnen behalen. Dit doen ze in overleg met de Schoolkring. In sommige gevallen wordt ook de schriftelijke toestemming van de ouders gevraagd. Zij ondertekenen dan samen met hun kind en een begeleider van het IKC. Avonturis Democratisch Kindcentrum blijft eindverantwoordelijk.

Een certificaat kan behaald worden door te laten zien dat je om kan gaan met een bepaalde vrijheid. Een kind laat een aantal keer zien dat het met een bepaalde situatie om kan gaan of laat zien dat het bekwaam is. Als kinderen zich niet houden aan de spelregels van een bepaald certificaat, worden ze hierop aangesproken. Het certificaat kan ook verspeeld worden. Na een vastgestelde periode mag het kind dan opnieuw proberen het certificaat te behalen en te behouden.

Open Terrein Certificaat

Wij moedigen de kinderen aan om ook de ruimte buiten de BSO-muren te gebruiken voor hun projecten en leerprocessen. Kinderen mogen echter alleen (zonder volwassen begeleider) van het terrein af als ze met minimaal twee personen zijn, die allemaal in het bezit zijn van een Open Terrein Certificaat. Uiteraard dienen kinderen die het terrein verlaten eerst door te geven waar ze heen gaan, wanneer ze terug zijn en hoe ze bereikbaar zijn.

Voor dit certificaat is ook de toestemming van ouders nodig.

Gebruik apparaten met mogelijke risico's

We willen graag de kinderen mogelijkheden bieden om hun zelfstandigheid te verkennen. Daarom worden 'gevaarlijke apparaten' zoals een kookplaat, een waterkoker of een zaag in eerste instantie alleen onder begeleiding van een volwassene gebruikt. Kinderen die de lessen en begeleiding gehad hebben, en hebben laten zien dat ze er zelf verantwoordelijk mee om kunnen gaan, mogen het daarna zelfstandig gebruiken.

Brandveiligheid

Het gebouw waar onze BSO gevestigd is, is goedgekeurd door de brandweer. Brandblussers hangen op duidelijk zichtbare plekken en worden regelmatig gecontroleerd. Er is een duidelijk ontruimingsplan opgesteld en er wordt eenmaal per jaar een ontruimingsoefening gehouden. Voor verdere informatie verwijzen wij naar het brandveiligheidsprotocol van de beheerder van De Spinel.

Kinder-EHBO

In het scoutinggebouw "De Spinel" is altijd iemand aanwezig met een geldig EHBO-diploma. Er is een gevulde EHBO-doos aanwezig.

Kwaliteitsregels

- We voldoen aan alle wettelijke regels ten aanzien van onderwijs en kinderopvang;
- Ons beleid evalueren we periodiek en stellen deze bij om het vervolgens te implementeren;
- Kinderen voelen zich veilig, waaronder wij ook verstaan: geaccepteerd en gewaardeerd;
- Kinderen en begeleiders zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen;
- Het team erkent verschillen van elkaar zonder te oordelen over deze verschillen, de focus ligt op wat je wel kunt;
- Kinderen zijn in staat om binnen het IKC en later in de maatschappij zelfstandig te opereren met behoud van hun eigenheid;
- De kwaliteit van het materiaal waarmee kinderen werken is goed en veilig;
- De kwaliteit van het pedagogisch handelen is goed. Hierbij zijn kinderen zelf de beste feedback op de kwaliteit van het handelen van de begeleider;
- Kinderen voelen zich competent en hebben vertrouwen in eigen mogelijkheden om hun eigen leven vorm te geven;
- Kinderen worden uitgedaagd door hun omgeving, het IKC en andere mensen en kunnen verschillen tussen mensen ervaren als een verrijking;
- We gebruiken een aantal instrumenten om maatregelen vast te stellen die nodig zijn voor verdere kwaliteitsverbetering:
 - regelmatige oudervergadering, welke een klankbord- en adviesfunctie heeft. Deze staat open voor alle IKC-ouders;
 - mentorgesprekken met kinderen over wat ze vinden van hun school/BSO;
 - stafvergaderingen;
 - oudergesprekken;
 - verslaglegging in Spectrovita, het kindvolgsysteem van Avonturis.

Protocol kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag

Een van de grootste inbreuken om de fysieke en emotionele veiligheid van kinderen is uiteraard huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Om handvatten te hebben in het signaleren hiervan, gebruiken wij het Protocol meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag Kinderopvang. Hierin staat precies beschreven hoe stafleden en medewerkers dienen te handelen in het geval van (vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling.

Hulp aan ouders in zorgtrajecten

Wanneer Avonturis heeft aangegeven dat er reden is tot (extra) zorg en aandacht voor een kind, begint voor ouders vaak een hele drukke en verwarrende periode. Het traject van onderzoeken en wachten op een diagnose tot uiteindelijk het krijgen van de juiste zorg kan langdurig en lastig zijn. We proberen ouders hier zo goed mogelijk in te begeleiden. Waar nodig leggen we contacten met de jeugdprofessional of het Centrum voor Jeugd en Gezin.

In de stafvergaderingen is het bespreken van individuele kinderen een van de vaste agendapunten. Als we zorgen hebben over een kind bespreken we dit met elkaar en met ouders. Wij nemen vaak zelf het initiatief om de ouder uit te nodigen voor een gesprek wanneer wij ons zorgen maken. Uit het zorggesprek volgt dan een eventueel zorgroute via de school naar het CJG, tenzij ouders uiteraard een andere passende oplossing hebben. Het IKC werkt hieraan mee en deelt, met toestemming van de ouder, informatie met de zorginstelling. Het IKC houdt in de gaten of er een terugkoppeling is vanuit de zorginstelling en/of de ouder. De ouder voert de regie over het zorgtraject, maar het IKC houdt vinger aan de pols en is de stok achter de deur.

Praktisch

Openingstijden en sluitingsdagen IKC Avonturis

Avonturis is 47 weken per jaar geopend. De school sluit twee weken tijdens de kerstperiode. De BSO is dan ook gesloten. De zomersluiting van drie weken wordt in overleg met de Ouderkring bepaald. Daarnaast is het kindcentrum ook gesloten op alle officiële feestdagen.

Het IKC is geopend op **maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 7.45 uur tot 17.00 uur**. Woensdag is het IKC gesloten.

De BSO is geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 7.45 uur tot 9.00 uur en van 14.30 uur tot 17.00 uur.

De planning voor het komende jaar wordt in november aan de ouders gecommuniceerd. In dit overzicht zijn sluitingsdagen en vakanties opgenomen.

Tarieven

Avonturis Democratisch Kindcentrum biedt enkele pakketten aan om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van ouders:

47-weeken pakket vanaf vier jaar (fulltime)

Dit pakket biedt u de garantie om gebruik te maken van voor- en naschoolse opvang op de dagen dat basisschool Avonturis geopend is. We hanteren hierbij een uurtarief van **7,31 euro per uur** bij een afname van **58,8 uur per maand**.

In veel gevallen hebben ouders recht op kinderopvangtoeslag via de belastingdienst. Het bedrag dat zij terugkrijgen van de belastingdienst is inkomensafhankelijk. Dit kan aanzienlijk schelen in de netto-kosten. Op de [website](#) van de overheid kan een proefberekening gemaakt worden. Er kunnen geen rechten hieraan ontleend worden.

47-weeken pakket tot vijf jaar (parttime)

Kinderen tot vijf jaar zijn niet leerplichtig. Het komt vaak voor dat ouders hun kind vanaf vier jaar langzaam willen laten wennen op Avonturis. Het zou kunnen dat een kind bijvoorbeeld start met één of twee dagen per week naar school te komen. Als BSO zijn we dan ook flexibel en kan je ervoor kiezen om alleen BSO af te nemen op de dag dat je kind naar school gaat. Zodra het kind vijf is geworden, moet het fulltime ingeschreven zijn op school en wijzigt het BSO-contract. Voor dit pakket wordt eveneens een uurtarief van **7,31 euro per uur** gerekend. Het aantal uur dat per maand wordt afgenomen wordt in overleg vastgesteld.

Afname extra dagdelen

Er is geen vakantieopvang en ouders kunnen geen extra dagdelen afnemen.

Achterwachtregeling

Hoewel er gedurende de dag doorgaans minimaal twee volwassen aanwezig zijn in het IKC, kan het door ziekte of vakantie uitzonderlijk gebeuren dat er maar één volwassene aanwezig is. In het geval van nood hebben we een achterwacht die binnen een kwartier op onze locatie aanwezig kunnen zijn: Véronique Hoefnagels.

Locatie

IKC Avonturis is gevestigd in de gemeente Roosendaal.

We huren een het gebouw “De Spinel” in de wijk Kortendijk. Er een grote buitenruimte en de BSO ligt in de buurt van het bos en een winkelcentrum. Er zijn dus volop mogelijkheden om te spelen en te ontdekken.

Er is de mogelijkheid tot gratis parkeren bij de locatie. De locatie is ook bereikbaar met het openbaar vervoer.

Adres: Lavadijk 185

E-mail: info@avonturisroosendaal.nl

Website: www.avonturisroosendaal.nl

Facebook: [Avonturis Roosendaal, Democratisch Onderwijs](#)

Klachten

Gevoelens van onvrede en klachten door ouders, kinderen of stafleden over alles wat met het IKC te maken heeft, worden in principe zo mogelijk in de betreffende kring besproken en

met de consentmethode opgelost. De wet stelt ouders en personeelsleden in staat om klachten in te dienen over gedragingen en beslissingen van bestuur en/of personeel. Een klacht die niet direct met de stafleden kan worden opgelost, kan worden ingediend bij de directeur. In onze 'Klachtenprocedure' staat vermeld hoe dat proces precies loopt. Avonturis Democratisch Kindcentrum is aangesloten bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Voeding

Voedingsbeleid

Voeding

Op Avonturis bieden we onze leerlingen gezonde voeding aan. Leerlingen zijn de hele dag actief bezig, zowel fysiek als mentaal, daar hoort voedzaam eten bij. In het schoolgeld is het eten en drinken de hele dag inbegrepen. De leerlingen hoeven dus zelf niets meer mee te brengen. Leerlingen die toch graag hun eigen fruit, lunch of drinken meenemen, krijgen daar uiteraard ook de ruimte voor.

Waar mogelijk worden leerlingen betrokken bij het inkopen en bereiden van het eten. Zo is er wekelijks een boodschappenkring waar de leerlingen actief bespreken wat er de komende week besteld gaat worden. Ook kunnen daar moties ingediend worden op het gebied van eten en koken. Daarnaast is "koken" een van de lessen die actief wordt aangeboden in ons weekrooster. Leerlingen koken recepten, bakken brood of helpen mee de lunch voorbereiden. Op deze manier proberen we bij te dragen aan de kennis van wat gezonde en verantwoorde voeding eigenlijk is.

Voedingsritme

Maandag <i>Soep met (meegenomen) groente</i>
Dinsdag <i>Gerecht/recept vanuit onze fruit- en groenteleverancier</i>
Woensdag
Donderdag <i>Iets met eieren (gehaald bij de boer)</i>
Vrijdag

Brood bakken

Voorbeelden van wat we aanbieden:

Drinken (kannen drinken op tafel, die vrij te pakken zijn voor iedereen):

- Water
- Thee
- Melk, karnemelk, havermelk
- Soms iets anders, zoals versgeperst sap

Lunch:

- Diverse soorten volkoren- of speltbrood, volkoren wraps, volkoren crackers
- Keuze uit divers beleg, zoals:
 - o Hartig: kaas, vleeswaren, sandwichspread, pindakaas
 - o Zoet: Jam, appelstroop, chocopasta
- Rauwkost, zoals paprika, tomaat, komkommer, sla
- Afwisselend, volgens het voedingsritme: soep, eieren, gerechten uit de kookkring

Tussendoortje tijdens ochtendkring en 's middags tijdens bso:

- Diverse soorten fruit, zoveel mogelijk via lokale boeren en uit het seizoen
- Diverse soorten rauwe groenten, zoveel mogelijk via lokale boeren en uit het seizoen
- Soms gedroogd fruit of vers gemaakte baksels

Traktaties

We vinden het leuk als leerlingen op school hun verjaardag willen vieren. Met verjaardagen hebben we een alternatief programma. De jarige mag het recept kiezen wat er tijdens lunch of tussendoortje gegeten wordt. Dit wordt samen met de jarige gemaakt.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Op Avonturis hebben we er vertrouwen in dat kinderen weten welke voeding ze nodig hebben om goed te groeien. De staf zorgt voor een verantwoord, gezond en gevarieerd aanbod en de kinderen beslissen wat ze eten en hoeveel. We limiteren kinderen dus niet in hun keuzes, tenzij zij hier speciale afspraken voor gemaakt hebben tijdens hun driehoeksgesprek. Als zij een speciaal dieet volgen (vanwege geloof of overtuiging) verwachten wij dat zij hier zelf hun verantwoordelijkheid in nemen. Een uitzondering hierop vormt een allergie die ernstige gevolgen kan hebben. In dat geval wordt er uiteraard op toegezien dat het kind bepaalde producten niet gebruikt.

Een andere factor die verantwoordelijkheid van kinderen met betrekking tot gezond voedsel stimuleert, is ze te betrekken bij het bereiden, inkopen, menu's maken, voorbereiden en inkopen. Dit is iets dat we geregeld doen op ons IKC.